

# **Voidaanko taimenkantoja suojella alamittasäädöksin Suomessa?**

**Teuvo Niva**

**RKTL, erikoistutkija, FT**

# Sisältö

- Kalastuksen säätelyn yleisiä periaatteita
- Alamittasäätely
- Säätelyn toimintaympäristö
- Alamittasäätely taimenella
- Johtopäätökset

# Mihin tarvitaan kalastuksen säätelyä?

- Säätelyllä pyritään estämään jonkin lajin tai kannan ylikalastus
- Ylikalastus johtaa lajin tai kannan taantumiseen, jopa sukupuuttoon
- Yleensä säätely käynnistyy vasta sitten kun jonkin lajin tai kannan havaitaan taantuneen
- Säätelykeinoja on runsaasti

# Kalastukseen perustuvia sääntelykeinoja

- Tiettyjen pyydysten kieltäminen/rajoittaminen
- Kalastuksen kieltäminen/rajoittaminen tietyllä alueella tai ajallisesti
- Tietyn kalalajin/kannan rajoitettu (kiintiö) tai kielletty pyynti (rauhotus)
- Kalastusrajoitusten tarkoituksena on se, että suojeltavia lajeja/kantoja ei tule saaliiksi

# Saaliiseen perustuvia sääntelykeinoja

- Alamitat
- Valikoiva kalastus (eväleikkaukset)
- Kumpikin perustuu olettamukseen, että vapautetut kalat selviävät sukukypsiksi

# Alamittasäätely

- Perustuu siihen, että alamitan täyttävä yksilö on jo päässyt lisääntymään → alamittainen ei ole lisääntynyt yhtään kertaa
- Alamittasäätelyn tavoitteena voi joskus olla muukin kuin lisääntymisen varmistaminen, esim. suurien haukien säästämällä voidaan vähentää pienempien haukien saalistusta lohikalojen poikasiin, koska hauki on kannibaali laji (ylämittasäätely)

# Säätelyn toimintaympäristö

- Suurin osa kalastuksesta keskittyy ns. talouskaloihin, jotka kestävät suurta kalastuskuolevuutta (muikku, ahven, siika, hauki, kuha)
- Ylitiheiden kantojen ja esim. särkikalojen runsastumisen takia monin paikoin on tarvetta tehostaa kalastusta
- Voidaanko tehokas kalastus ja suojelun tavoitteet saavuttaa yhtä aikaa?

# Alamittasäätely sekakalastuksessa

- Sekakalastus = pyydykset eivät valikoi tiettyä lajia
- Kaikki suomalainen kalastus on sekakalastusta, pl. tuulastus
- Alamittasäätelyn onnistuminen riippuu siitä millaisia pyydyksiä käytetään
  1. Tappavia → huonosti
  2. Elävänä pyytäviä → hyvin



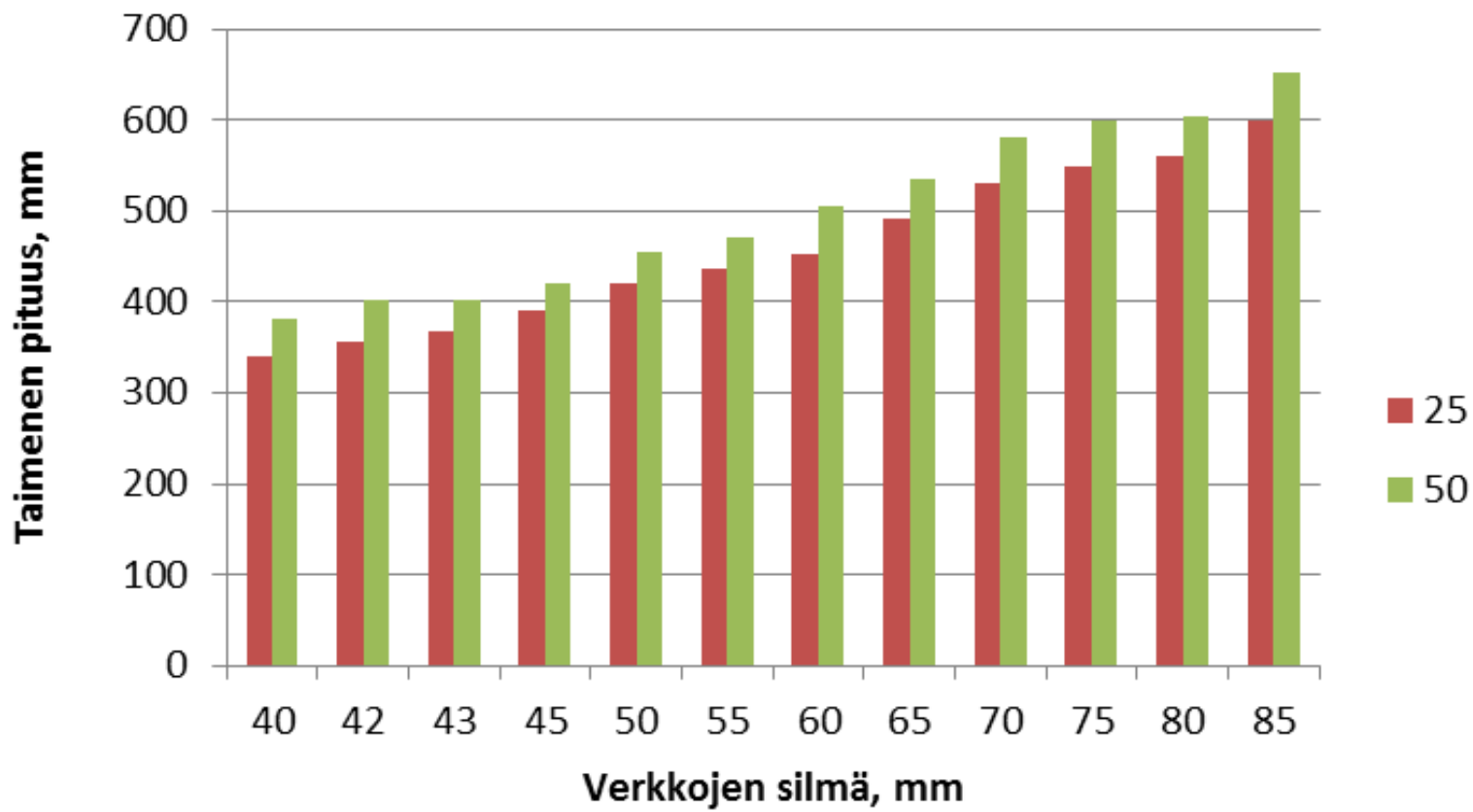
# Alamittasäätely taimenella

- Syönnösvaelluksen tekevillä taimenilla ja paikallisilla taimenilla on erilainen kasvu
- Alamittasäätely kohdistuu vain vaeltaviin taimenkantoihin → paikallisten kantojen suojelua ei pidetä tärkeänä?
- 60 cm alamitta = sukukypsyyssmitta, joka saavutetaan n. 7 vuoden ikäisenä (Inari)

# Taimenen kalastus ja alamitta

- Suurin osa alamittaisista taimenista on verkkokalastuksen sivusaalista
- Verkoista vapautettujen alamittaisten taimenten kuolevuus on ?
- Viehekalastuksessa vapautettujen alamittaisten taimenten kuolevuus on ?
- Varmaa on se, että taimenten kalastuskuolevuus on liian suurta Suomessa (90 % merkkipalautuksista 1. järvivuoden aikana)

# Taimenen koko verkkopyynnissä



# Alamittasäätely ja verkkokalastus

- Jotta 75 % verkoilla pyydetyistä taimenista olisi mitan täyttäviä tulisi silmäharvuuden olla n. 65 mm Inarilla (50 cm) ja 85 mm muualla Suomessa (60 cm)
- Järjetön vaatimus, koska se estää kaiken muun kalastuksen
- Ristiriita suojelun ja kalakantojen hyödyntämisen välillä

# Voidaanko tehokas kalastus ja suojelun tavoitteet saavuttaa yhtä aikaa?

- Voidaan, mutta ei nykyisellä verkkoihin perustuvalla kalastuskulttuurilla
- Alamittasäätely tai valikoiva kalastus edellyttävät toimiakseen sitä, että kalastus tapahtuu elävänä pyytävillä pyydyksillä
- Alamittasäätelyn sovittaminen nykyiseen kulttuuriin aiheuttaa suuria ristiriitoja ja lainsäädännön uskottavuuden rapautumista

# Voidaanko taimenkantoja suojella alamittasäädöksin Suomessa?

- Nykyisen ja tulevan kalastuslain hengessä:  
Ei voida!

Kiitos mielenkiinnosta!

Kysymyksiä?